

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**Н.С. Іванова, В.С. Коверза, О.В. Неізнана,
М.Т. Шендригоренко, Л.Я. Шевченко, В.А. Янковський**

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг
2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**Н.С. Іванова, В.С. Коверза, О.В. Неізнана,
М.Т. Шендригоренко, Л.Я. Шевченко, В.А. Янковський**

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів, обліку та
оподаткування
Протокол № 5
від “30” жовтня 2020 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 3
від “24” листопада 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 336.7(072)

Іванова, Н.С.

Фінансовий ринок [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів, обліку та оподаткування; Н.С. Іванова, В.С. Коверза, О.В. Неівестна, М.Т. Шендригоренко, Л.Я. Шевченко, В.А. Янковський. - Кривий Ріг: [ДОНУЕТ], 2020. - 55 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань з організації самостійної роботи та розподілу балів за видами робіт, що виконуються здобувачами протягом вивчення дисципліни.

© Іванова Н.С., Коверза В.С.,
Неівестна О.В. Шендригоренко М.Т.,
Шевченко Л.Я., Янковський В.А., 2020
©Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган - Барановського,
2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	13
Змістовий модуль 1. Організація та функціонування фінансового ринку	15
Змістовий модуль 2. Характеристика сегментів фінансового ринку	17
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	28
Змістовий модуль 1. Організація та функціонування фінансового ринку	29
Змістовий модуль 2. Характеристика сегментів фінансового ринку	40

ВСТУП

Фінансові ринки надзвичайно важливі для функціонування сучасних економік. Відсутність ефективних ринків кредиту та капіталу, запозичень та інвестицій може спричинити порушення та глибокі кризи розвитку господарства країни. Фінансові ринки часто не можуть сформуватися в країнах з командною економікою і в менш розвинених країнах, що викликає низькі рівні інвестиційної активності та темпи зростання загалом.

Поєднання добре розвинутого фінансового ринку та різноманітного спектра фінансових продуктів та інструментів найкращим чином задовольняє попит позичальників і кредиторів, а також економіки в цілому. Фінансовий ринок забезпечує доступ до капіталу корпораціям, підприємствам різного профілю на напрямів діяльності, а також державним установам. Перспектива фінансового ринку полягає у встановленні цін для світової торгівлі, залучення капіталу та передачі ліквідності і ризиків. Значною мірою це зумовлює необхідність вивчення студентами закладів вищої освіти дисципліни, яка вивчає специфічні відносини, що виникають на фінансовому ринку, а також дозволяє оволодіти апаратом проведення операцій на цьому ринку.

Ціль – формування системи знань про основи розвитку і функціонування фінансового ринку, а також практичних навичок щодо здійснення фінансових операцій на даному ринку.

Завдання: вивчення теоретичних засад та структури фінансового ринку; надання знань щодо особливостей регулювання фінансового ринку; визначення суті інфраструктури фінансового ринку та особливостей діяльності професійних учасників; набуття вмінь визначати та розрізняти сегменти фінансового ринку та їх взаємодію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати комплект знань та умінь.

Здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- основи функціонування фінансового ринку;
- рівні, форми та основні елементи регулювання фінансового ринку;
- особливості інфраструктури фінансового ринку та класифікацію фінансового посередництва;
- процеси ціноутворення на фінансовому ринку та вартість фінансових інструментів;
- засади функціонування грошово-кредитного ринку як сегмента фінансового ринку;
- поняття та основні інструменти валютного ринку;
- сутність, суб'єктів та фінансові інструменти ринку капіталів;
- особливості діяльності на фондовому ринку;
- організацію роботи фондової біржі, біржові операції та процеси організації позабіржової торгівлі;

структуру, суб'єктів світового фінансового ринку; міжнародні фінансові організації.

Здобувачі вищої освіти повинні

уміти:

аналізувати роль та місце фінансового ринку в системі економічних відносин;

характеризувати основні принципи процесів регулювання фінансового ринку;

розраховувати майбутню та поточну вартість фінансових інструментів;

оцінювати стан та особливості кредитного та валютного ринків України;

досліджувати економічну природу та структуру ринку капіталів;

застосовувати загальноекономічні закономірності для аналізу стану розвитку фондового ринку України;

оцінювати вплив фондової біржі та позабіржової торгівлі на функціонування всього фінансового ринку;

аналізувати роль світового фінансового ринку у структурі фінансових ринків окремих країн.

ЧАСТИНА 1.
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	очна форма навчання	заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова дисципліна	
Семестр (осінній / весняний)	весняний	весняний
Кількість кредитів	4	4
Загальна кількість годин	120	120
Кількість змістових модулів	2	2
Лекції, годин	32	8
Практичні / семінарські, годин	16	8
Лабораторні, годин	-	-
Самостійна робота, годин	72	104
Вид контролю	залік	залік

2. Програма навчальної дисципліни

Мета: формування системи знань про основи розвитку і функціонування фінансового ринку, а також практичних навичок щодо здійснення фінансових операцій на даному ринку.

Завдання: вивчення теоретичних засад та структури фінансового ринку; надання знань щодо особливостей регулювання фінансового ринку; визначення суті інфраструктури фінансового ринку та особливостей діяльності професійних учасників; набуття вмінь визначати та розрізняти сегменти фінансового ринку та їх взаємодію.

Предмет: механізм функціонування фінансового ринку та його сегментів, інфраструктура та особливості регулювання ринку.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Фінансовий ринок: сутність, структура та суб'єкти.
2. Регулювання фінансового ринку.
3. Інфраструктура фінансового ринку.
4. Ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку.
5. Грошово-кредитний ринок.
6. Валютний ринок.
7. Ринок капіталів.
8. Фондовий ринок.
9. Фондова біржа, біржові операції та особливості позабіржової торгівлі.
10. Світовий фінансовий ринок.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання / заочна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Організація та функціонування фінансового ринку					
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, структура та суб'єкти.	10/10	2/0,5	1/0,5	-	7/9
Тема 2. Регулювання фінансового ринку.	10/10	2/0,5	1/0,5	-	7/9
Тема 3. Інфраструктура фінансового ринку.	12/12	2/0,5	1/0,5	-	9/11
Тема 4. Ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку.	10/10	2/0,5	1/0,5	-	7/9
Разом за змістовим модулем 1	42/42	8/2	4/2	-	30/38
Змістовий модуль 2. Характеристика сегментів фінансового ринку					
Тема 5. Грошово-кредитний ринок.	14/14	4/1	2/1	-	8/12
Тема 6. Валютний ринок.	12/12	4/1	2/1	-	6/10
Тема 7. Ринок капіталів.	12/12	4/1	2/1	-	6/10
Тема 8. Фондовий ринок.	12/12	4/1	2/1	-	6/10
Тема 9. Фондова біржа, біржові операції та особливості позабіржової торгівлі.	14/14	4/1	2/1	-	8/12
Тема 10. Світовий фінансовий ринок.	14/14	4/1	2/1	-	8/12
Разом за змістовим модулем 2	78/78	24/6	12/6	-	42/66
Усього годин	120/120	32/8	16/8	-	72/104

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Організація та функціонування фінансового ринку		
1	Семінар запитань і відповідей Сутність, структура та суб'єкти фінансового ринку.	1
2	Семінар – розгорнута бесіда Рівні, форми та основні елементи регулювання фінансового ринку.	1
3	Семінар з виконанням практичних задач Інфраструктура фінансового ринку та класифікація фінансового посередництва.	1
4	Семінар – дискусія Ціноутворення на фінансовому ринку та вартість фінансових інструментів.	1
Змістовий модуль 2. Характеристика сегментів фінансового ринку		
5	Семінар з виконанням практичних задач Загальна характеристика грошово-кредитного ринку.	2
6	Семінар з виконанням практичних задач Поняття та основні інструменти валютного ринку.	2

7	Семінар з виконанням практичних задач Сутність, суб'єкти та фінансові інструменти ринку капіталів.	2
8	Семінар з виконанням практичних задач Загальна характеристика фондового ринку.	2
9	Семінар з виконанням практичних задач Фондова біржа, біржові операції та особливості позабіржової торгівлі.	2
10	Семінар – розгорнута бесіда Структура, суб'єкти світового фінансового ринку. Міжнародні фінансові організації.	2
Всього		16

4. Теми семінарських/ практичних/лабораторних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Організація та функціонування фінансового ринку		
1	Семінар – розгорнута бесіда Сутність, інфраструктура фінансового ринку та механізми його регулювання.	2
Змістовий модуль 2. Характеристика сегментів фінансового ринку		
2	Семінар з виконанням практичних задач Поняття та структура сегментів фінансового ринку.	5
3	Семінар – розгорнута бесіда Структура, суб'єкти світового фінансового ринку. Міжнародні фінансові організації.	1
Всього		8

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти ДонНУЕТ рівень сформованості компетентностей студента оцінюється у випадку проведення заліку: протягом семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1							
Тема 1	2		1,5				3,5
Тема 2	2		1,5				3,5
Тема 3	2	3	1,5			4	10,5

Тема 4	2		1,5				3,5
Разом змістовий модуль 1	8	3	6	0	15	4	36
Змістовий модуль 2							
Тема 5	2	3	1,5			3,5	10
Тема 6	2	3	1,5			3,5	10
Тема 7	2	3	1,5				6,5
Тема 8	2	3	1,5			3,5	10
Тема 9	2	3	1				6
Тема 10	2		1			3,5	6,5
Разом змістовий модуль 2	12	15	8	0	15	14	64
Разом							100

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
30	30	40	

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

Рекомендована література

Базова

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярєва Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.
2. Колісник М.К., Маслак О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник. – Львів: Видавництво Національного університету” Львівська політехніка”, 2004.
3. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.
4. Суторміна В.М. Фінанси зарубіжних корпорацій: Підручник. – К.: КНЕУ, 2004, 272 с.

5. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.
6. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2008, 535 с.
7. Мацук З.А. Фінансовий ринок. Навчально-методичні вказівки для практичних занять. Івано-Франківськ: Електронне видання, 2017. – 56 с.
8. Мацук З.А. Фінансовий ринок. Навчально-методичні вказівки для самостійної роботи. Івано-Франківськ: Електронне видання, 2017. – 68 с.
9. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.
10. Ходаківська В.П., Беляєв В.В. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2012. – 616 с.
11. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник. – 2-е вид., англ.. I доп. – К.: Знання-Прес, 2008. – 535 с.

Допоміжна

12. Міщенко, В. І. Електронний бізнес на ринку фінансових послуг / В. І. Міщенко. - К. : Знання, 2016. - 278 с.
13. Ходаківська, В. П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика / В. П. Ходаківська, В. В. Беляєв. - К. : ЦУЛ, 2015. – 616 с.
14. Система банківського менеджменту : навч. посіб. / А. Т. Головка [та ін.]. - К. : ІНКОС, 2016. - 480 с.
15. Гроші та кредит / В. М. Савлук [та ін.] ; за ред. В. М. Савлука. - К. : Либідь, 2015. – 602 с.

Інформаційні ресурси

16. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>
17. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>
18. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
19. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>
20. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, структура та суб'єкти

Семінар 1 «Сутність, структура та суб'єкти фінансового ринку»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність і значення фінансового ринку.
2. Сегменти фінансового ринку.
3. Суб'єкти фінансового ринку.
4. Моделі фінансових ринків.

2. Індивідуальне тестування.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Семінар 2 «Рівні, форми та основні елементи регулювання фінансового ринку»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Моделі та основні елементи регулювання фінансового ринку.
2. Внутрішнє регулювання фінансового ринку.
3. Державне регулювання фінансового ринку України.

2. Індивідуальне тестування.

Тема 3. Інфраструктура фінансового ринку

Семінар 3 «Інфраструктура фінансового ринку та класифікація фінансового посередництва»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття інфраструктури фінансового ринку та її склад.
2. Класифікація фінансових посередників.

3. Банківські посередники.
4. Небанківські фінансово-кредитні інститути.
5. Контрактні фінансові інститути.

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення кросворда.

Заповнити вільні клітинки ключовими визначеннями теми 3.

						Л						
						О						
						М						
						Б						
						А						
						Р						
						Д						

1. Визначення взаємних вимог та зобов'язань, що передбачає взаємозалік, забезпечення та гарантування розрахунків за угодами щодо фінансових активів.
2. Різновид торговельно-комісійної операції, що полягає в інкасуванні дебіторської заборгованості покупця і є специфічною різновидністю короткострокового кредитування та посередницької діяльності.
3. Юридична особа або орган виконавчої влади, що здійснює випуск цінних паперів і несе від свого імені зобов'язання перед їх власниками.
4. Фінансово-кредитна установа, створена для залучення коштів і подальшого їх розміщення на умовах поверненості, терміновості та платності.
5. Форма благодійництва, яка передбачає добровільну безкорисливу пожертву фізичних та юридичних осіб.
6. Комерційні банки або торговці цінними паперами, які на підставі ліцензії зберігають цінні папери на рахунках, обслуговують їх обіг.
7. Фінансові установи, до яких належать суб'єкти банківської, небанківської та депозитарно-клірингової системи.

4. Презентація рефератів (доповідей). Темі доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Взаємозв'язок фінансових посередників на фінансовому ринку
2. Особливості формування інфраструктури на фінансовому ринку в різних країнах світу
3. Ієрархічна структура фінансових посередників на фінансовому ринку
4. Роль фінансових посередників (кожного окремо) на фінансовому ринку
5. Особливості розвитку фінансового посередництва на сучасному етапі розвитку країни

Тема 4. Ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку

Семінар 4 «Ціноутворення на фінансовому ринку та вартість фінансових інструментів» Семінар – дискусія

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Ціноутворення на фінансовому ринку.
2. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів.
3. Фінансові ризики.

2. Індивідуальне тестування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА СЕГМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 5. Грошово-кредитний ринок

Семінар 5 «Загальна характеристика грошово-кредитного ринку» Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Структура і сутність грошового ринку.
2. Характеристика облікового ринку та його особливості.
3. Міжбанківський ринок.
4. Поняття кредиту та кредитного ринку.
5. Кредитна система, її структура і особливості.
6. Стан кредитного ринку України.

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення задач.

Задача 1.

Громадянин Павленко І.К. відкрив рахунок у відділенні «УкрСибБанк БНП Паріба Груп» на суму 1000 грн. під 15% річних. Визначити, яку суму отримає вкладник через два роки, якщо проценти нараховуються щомісяця, щоквартально, щорічно та прираховуються до суми депозиту.

Задача 2.

Вкладник має намір накопичити 20 000 грн., зараз він може покласти у комерційний банк 12 000 грн. під 20% річних. Складні відсотки нараховуються один раз у квартал. Визначити строк вкладу.

Задача 3.

Визначити майбутню вартість депозиту вкладника, який було розміщено під складний процент у відділенні ПАТ КБ «Приватбанк». Сума вкладення – 20 000 грн., річна ставка відсотка 15%, термін зберігання – 1 рік. Зробити розрахунок при щоквартальному та щомісячному прирахуванні нарахованих складних процентів до суми депозиту. Визначити доцільність розміщення коштів населення на строкових депозитах у комерційному банку.

Задача 4.

«УкрСибБанк БНП Паріба Груп» нараховує складні відсотки щомісячно на депозитний вклад у розмірі 7 000 грн., термін зберігання – 5 років, ставка відсотка – 15% річних. Дати оцінку доцільності вкладу, якщо квартальний рівень інфляції буде сягати 1,5%.

Задача 5.

ПАТ КБ «Приватбанк» пропонує юридичним особам такі види депозитів:

- а) депозит на термін 6 місяців на умовах щомісячного прирахування нарахованих складних відсотків за номінальною ставкою 14% річних;
- б) депозит на термін 6 місяців на умовах щоквартального прирахування нарахованих складних відсотків за номінальною ставкою 14,5% річних;

Визначити який з видів депозитів є прибутковішим для вкладника, якщо відсотки обкладаються податком.

4. Презентація рефератів (доповідей). Темі доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Проблеми функціонування грошово-кредитного ринку України в сучасних умовах.
2. Кредитний ринок і його розвиток в Україні.
3. Грошово-кредитний ринок: показники стану та методика аналізу.
4. Кредитні відносини НБУ і комерційних банків.
5. Основні інструменти грошово-кредитної політики.
6. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн.
7. Кредитні агентства на кредитному ринку України.
8. Проблеми розвитку банківського сектору в Україні в умовах фінансової кризи.

Тема 6. Валютний ринок

Семінар 6 «Поняття та основні інструменти валютного ринку»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття та структура валютного ринку.
2. Основні інструменти валютного ринку.
3. Ринок Forex.
4. Особливості валютного ринку України.

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення задач.

Задача 1.

Якщо у даний момент у банку є наступні котирування валют:

EUR/USD – 1,3260/80

USD/GBP – 0,5200/10

USD/CHF – 1,1345/48

CAD/USD – 0,8250/56

то за яким котируванням банк буде:

- а) продавати клієнту CAD за USD;
- б) купувати USD за EUR;
- в) продавати CHF за USD;
- г) купувати GBP за USD?

Задача 2.

Банк у Вінниці встановив наступне котирування валют на звітну дату:

долару США до грн.: 7,98 – 8,02;

євро до грн.: 10,45 – 10,55.

Визначити крос-курс продажу та купівлі доларів США за євро по даному банку.

4. Презентація рефератів (доповідей). Темі доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Світовий рейтинг найбільших власників золотих запасів.
2. Міжнародні розрахунки на валютному ринку.
3. Механізм функціонування валютних відносин.
4. Формування конвертованості національної валюти України.
5. Діяльність НБУ на валютному ринку.
6. Фінансові технології валютного ринку.

7. Конверсійні операції на валютному ринку.
8. Валютне регулювання у розвинених країнах.

Тема 7. Ринок капіталів

Семінар 7 «Сутність, суб'єкти та фінансові інструменти ринку капіталів» Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність та структура ринку капіталів.
2. Суб'єкти ринку капіталів.
3. Фінансові інструменти ринку капіталів.
4. Тенденції розвитку світового ринку капіталів.

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення задач.

Задача 1.

У купівлю 20 тис. акцій за ціною 40 грн інвестор вкладає 100 тис. грн власних коштів і 100 тис. грн коштів, позичених під 15 % річних. Комісійні брокера – 150 грн. Через 3 місяці, коли курс підніметься до 45 грн, інвестор продає акції. Який прибуток отримає інвестор від здійснення даної операції?

Задача 2.

У купівлю 250 акцій за ціною 20 грн інвестор вкладає 50 % власних коштів і 50 % коштів, позичених під 12,5 % річних. Комісійні брокера – 80 грн. Через два місяці інвестор продає акції за ціною 22 грн. Який прибуток отримає інвестор від здійснення даної операції?

Задача 3.

Поточна ціна акції дорівнює 25 грн, щорічний дивіденд – 1 грн. Інвестор уклав маржову угоду, сплативши 15 грн. Решту суми він позичив у брокера під 12 % річних. Через рік він продав акцію за 35 грн. Який дохід він отримав?

Задача 4.

Інвестор придбав акцію за 4 тис. грн та продав її через 3 роки за 5 тис. грн; за перший рік йому сплатили дивіденд у розмірі 120 грн; за другий – 170 грн; за третій – 210 грн. Визначити дохідність операції інвестора.

Тема 8. Фондовий ринок

Семінар 8 «Загальна характеристика фондового ринку»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Загальна характеристика та учасники фондового ринку.
2. Класифікація секторів фондового ринку.
3. Оцінка цінних паперів на фондовому ринку.
4. Операції та професійна діяльність на фондовому ринку.
5. Стан розвитку фондового ринку України.

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення задач.

Задача 1.

Акції номіналом 10 грн. були куплені 1 серпня 2011 року за ціною 12,5 грн. Інвестор тримав акції у своєму портфелі 11 місяців, протягом якого було сплачено дивідендів у розмірі 15% річних. 1 липня 2012 року інвестор продав акції за ціною 15,2 грн. Визначте поточну прибутковість акцій у вигляді ефективної ставки простих відсотків.

Задача 2.

1 вересня 2017 року компанія «Синдикат» випустила облігації терміном 1 рік на загальну суму 2 млн. гривень. Номінальна вартість однієї облігації складає 10 000 грн. Доходність цінних паперів 17% річних з поквартальною виплатою купонного доходу.

Складіть графік виплати купонного доходу за облігацією із зазначенням:

- 1) розміру квартального купону на одну облігацію у кожному кварталі;
- 2) загального рівня виплат купонного доходу за рік.

Кількість днів у кварталі рахуйте по факту, кількість днів у році – 365.

Задача 3.

Визначити біржові індекси на початок і кінець тижня, темп зростання біржового індексу, темпи зростання курсів акції кожного емітента, коефіцієнт «бета» для акцій кожного емітента, якщо відомо:

Емітент	Початок тижня		Кінець тижня	
	Курс акцій, грн.	Об'єм угод, тис. штук	Курс акцій, грн.	Об'єм угод, тис. штук
АКБ Київ	20,0	4,0	22,0	3,8
АТ Оріон	48,0	6,0	48,0	1,8
АТ Славутич	2,6	30,0	2,9	33,5
АТ Світ	3,3	1,0	3,4	1,4

АКБ Південний	1,8	7,0	2,3	8,8
---------------	-----	-----	-----	-----

Зробити відповідні висновки.

4. Презентація рефератів (доповідей). Темі доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Біржова діяльність на фондовому ринку України. Проблеми та перспективи розвитку.
2. Стан первинного ринку цінних паперів України.
3. Інновації на ринку фінансових інструментів.
4. Тенденції інвестування індивідуальних інвесторів на українському фондовому ринку.
5. Біржова діяльність на світових фондових ринках.
6. Фондові індекси розвинутих економічних систем.

Тема 9. Фондова біржа, біржові операції та особливості позабіржової торгівлі

Семінар 9 «Фондова біржа, біржові операції та особливості позабіржової торгівлі»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття та функції фондової біржі.
2. Організація торгівлі на фондовій біржі.
3. Особливості позабіржової торгівлі.
4. Фондова біржа ПФТС.

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення задач.

Задача 1.

Чистий прибуток акціонерного товариства за рік склав 500 000 грн, на загальних зборах акціонерів було вирішено 9% використати на виплату дивідендів. Статутний фонд товариства складає 6 000 000 грн. Номінал акції – 125 грн.

Визначити:

- 1) скільки грошових одиниць дивідендів припаде на одну акцію
- 2) балансову вартість акції товариства, якщо вартість активів складає 7 000 000 грн., боргові зобов'язання становлять 900 000 грн.
- 3) курсову вартість акцій даного товариства, якщо облікова відсоткова ставка НБУ дорівнює 22%, та порівняти з біржовою ціною, яка у даний момент становить 93 грн.

Задача 2.

Номинал облігації Вінницького автомобілебудівного заводу складає 1 000 грн., облігація серії С процентна, процент становить 15% річних, облігація тримісячна. На біржовому ринку облігація продається за 1 030 грн.

Визначити: інвестиційну вартість облігації та порівняти її з біржовою ціною для прийняття рішення щодо купівлі або продажу.

Задача 3.

Кожен контракт на золото у Чиказькій торговельній палаті (СВОТ) містить 100 трійських унцій. Визначити розмір депозитного внеску до клірингової установи, якщо поточна ціна становить \$380 за трійську унцію, середнє значення щоденних абсолютних коливань становить \$10 за унцію. Стандартне відхилення від розподілу абсолютних щоденних цінових коливань становить \$3 за унцію.

Визначити: розмір депозитного внеску, використавши формулу: $m + 3s$, де m – середнє значення абсолютних коливань; s – стандартне відхилення.

Тема 10. Світовий фінансовий ринок

Семінар 10 «Структура, суб'єкти світового фінансового ринку. Міжнародні фінансові організації»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Світовий фінансовий ринок, його структура та суб'єкти.
2. Світові фінансові потоки та фінансові центри.
3. Сегменти та інструменти міжнародного фінансового ринку.
4. Міжнародні фінансові організації.

2. Індивідуальне тестування.

3. Презентація рефератів (доповідей). Темі доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Глобальна фінансова криза як фактор змін на міжнародному фінансовому ринку.
2. Процес глобалізації міжнародного фінансового ринку.
3. Діяльність банків країн-членів ЄС на міжнародному фінансовому ринку.
4. Діяльність банків США на міжнародному фінансовому ринку.
5. Євроринок та особливості його функціонування.
6. Інформаційні технології у міжнародних фінансових операціях.
7. Офшорні банківські зони та їх роль у міжнародних відносинах на сучасному етапі.

8. Фінансові посередники на міжнародному фінансовому ринку.
9. Лондон як світовий фінансовий центр.
10. Нью-Йорк як світовий фінансовий центр.
11. Токіо як світовий фінансовий центр.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, структура та суб'єкти.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку.

Тема 3. Інфраструктура фінансового ринку.

Тема 4. Ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку.

Семінар 1 «Сутність, інфраструктура фінансового ринку та механізми його регулювання»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність і значення фінансового ринку.
2. Сегменти фінансового ринку та суб'єкти фінансового ринку.
3. Моделі та основні елементи регулювання фінансового ринку.
4. Внутрішнє регулювання фінансового ринку.
5. Державне регулювання фінансового ринку України.
6. Поняття інфраструктури фінансового ринку та її склад.
7. Класифікація фінансових посередників.
8. Ціноутворення на фінансовому ринку.
9. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів.
10. Фінансові ризики.

2. Індивідуальне тестування.

3. Презентація рефератів (доповідей). Темі доповідей – презентації (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Взаємозв'язок фінансових посередників на фінансовому ринку
2. Особливості формування інфраструктури на фінансовому ринку в різних країнах світу
3. Ієрархічна структура фінансових посередників на фінансовому ринку
4. Роль фінансових посередників (кожного окремо) на фінансовому ринку
5. Особливості розвитку фінансового посередництва на сучасному етапі розвитку країни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА СЕГМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 5. Грошово-кредитний ринок.

Тема 6. Валютний ринок.

Тема 7. Ринок капіталів.

Тема 8. Фондовий ринок.

Тема 9. Фондова біржа, біржові операції та особливості позабіржової торгівлі

Семінар 2 «Поняття та структура сегментів фінансового ринку»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Структура і сутність грошового ринку.
2. Поняття кредиту та кредитного ринку.
3. Кредитна система, її структура і особливості.
4. Стан кредитного ринку України.
5. Поняття, структура та основні інструменти валютного ринку.
6. Особливості валютного ринку України.
7. Сутність, структура та суб'єкти ринку капіталів.
8. Фінансові інструменти ринку капіталів.
9. Тенденції розвитку світового ринку капіталів.
10. Загальна характеристика, учасники та класифікація секторів фондового ринку.
11. Оцінка цінних паперів на фондовому ринку.
12. Операції та професійна діяльність на фондовому ринку.
13. Стан розвитку фондового ринку України.
14. Поняття та функції фондової біржі, організація торгівлі на фондовій біржі.
15. Особливості позабіржової торгівлі.
16. Фондова біржа ПФТС.

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення задач.

Задача 1.

Громадянин Павленко І.К. відкрив рахунок у відділенні «УкрСибБанк БНП Паріба Груп» на суму 1000 грн. під 15% річних. Визначити, яку суму отримає вкладник через два роки, якщо проценти нараховуються щомісяця, щоквартально, щорічно та прираховуються до суми депозиту.

Задача 2.

Якщо у даний момент у банку є наступні котирування валют:

EUR/USD – 1,3260/80

USD/GBP – 0,5200/10

USD/CHF – 1,1345/48

CAD/USD – 0,8250/56

то за яким котируванням банк буде:

- а) продавати клієнту CAD за USD;
- б) купувати USD за EUR;
- в) продавати CHF за USD;
- г) купувати GBP за USD?

Задача 3.

У купівлю 20 тис. акцій за ціною 40 грн інвестор вкладає 100 тис. грн власних коштів і 100 тис. грн коштів, позичених під 15 % річних. Комісійні брокера – 150 грн. Через 3 місяці, коли курс підніметься до 45 грн, інвестор продає акції. Який прибуток отримає інвестор від здійснення даної операції?

Задача 4.

Акції номіналом 10 грн. були куплені 1 серпня 2011 року за ціною 12,5 грн. Інвестор тримав акції у своєму портфелі 11 місяців, протягом якого було сплачено дивідендів у розмірі 15% річних. 1 липня 2012 року інвестор продав акції за ціною 15,2 грн. Визначте поточну прибутковість акцій у вигляді ефективної ставки простих відсотків.

Задача 5.

Номінал облігації Вінницького автомобілебудівного заводу складає 1 000 грн., облігація серії С процентна, процент становить 15% річних, облігація тримісячна. На біржовому ринку облігація продається за 1 030 грн.

Визначити: інвестиційну вартість облігації та порівняти її з біржовою ціною для прийняття рішення щодо купівлі або продажу.

Тема 10. Світовий фінансовий ринок.

Семінар 3 «Структура, суб'єкти світового фінансового ринку.

Міжнародні фінансові організації»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Світовий фінансовий ринок, його структура та суб'єкти.
2. Світові фінансові потоки та фінансові центри.

3. Сегменти та інструменти міжнародного фінансового ринку.
4. Міжнародні фінансові організації.
2. *Індивідуальне тестування.*

3. Презентація рефератів (доповідей). Темати доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Глобальна фінансова криза як фактор змін на міжнародному фінансовому ринку.
2. Процес глобалізації міжнародного фінансового ринку.
3. Діяльність банків країн-членів ЄС на міжнародному фінансовому ринку.
4. Діяльність банків США на міжнародному фінансовому ринку.
5. Євроринок та особливості його функціонування.
6. Інформаційні технології у міжнародних фінансових операціях.
7. Офшорні банківські зони та їх роль у міжнародних відносинах на сучасному етапі.
8. Фінансові посередники на міжнародному фінансовому ринку.
9. Лондон як світовий фінансовий центр.
10. Нью-Йорк як світовий фінансовий центр.
11. Токіо як світовий фінансовий центр.

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, структура та суб'єкти

Семинар запитань і відповідей

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Моделі фінансових ринків.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Фінансовий ринок

А. сукупність економічних відносин, пов'язаних з розподілом фінансових ресурсів, купівлею-продажем тимчасово вільних грошових коштів та інших фінансових інструментів

В. сукупність економічних відносин між продавцями та споживачами інвестиційних товарів та послуг

С. система економічних відносин між суб'єктами з приводу купівлі-продажу товарів та послуг

Д. сукупність різноманітних локальних ринків, які є місцем зустрічі інтересів інвесторів та об'єктів інвестування

2. До загальних функцій фінансового ринку належать

А. запровадження фінансовим ринком механізму викупу в інвесторів належних їм фінансових активів і тим самим підвищення ліквідності цих активів

В. забезпечення взаємодії покупців і продавців фінансових активів, у результаті якої встановлюються ціни на фінансові активи, що зрівноважують попит і пропозицію на них

С. сприяють знаходженню для кожного з кредиторів (позичальників) контрагента угоди, а також суттєво зменшують витрати на проведення операцій та інформаційні витрати

Д. всі відповіді вірні

3. Обслуговуюча функція фінансового ринку передбачає

А. перерозподіл на взаємовигідних умовах коштів з метою їх ефективного використання

В. забезпечення процесів інвестування у виробництво та фінансове обслуговування учасників економічного кругообігу

С. реалізацію вартості фінансових активів і організацію процесу доведення їх до споживачів

Д. формування ринкових цін на окремі види фінансових інструментів

4. Активізуюча функція фінансового ринку передбачає

А.перерозподіл на взаємовигідних умовах коштів з метою їх ефективного використання

В.забезпечення процесів інвестування у виробництво та фінансове обслуговування учасників економічного кругообігу

С.прискорення обороту капіталу та вплив на грошовий обіг, що сприяє активізації економічних процесів у країні

Д.формування ринкових цін на окремі види фінансових інструментів

5. Сегментація фінансового ринку

А.процес цілеспрямованого поділу його видів на індивідуальні сектори залежно від характеру фінансових контрагентів, які діють на ринку

В.процес цілеспрямованого поділу його видів на індивідуальні сектори залежно від характеру фінансових інструментів, які обертаються на ринку

С.процес цілеспрямованого поділу його видів на індивідуальні сектори залежно від характеру фінансових посередників, які діють на ринку

Д.процес цілеспрямованого поділу його видів на індивідуальні сектори залежно від характеру фінансових коштів, які обертаються на ринку

6. За періодом обертання фінансових активів фінансовий ринок поділяють на

А. ринок грошей

В. ринок капіталів

С. ринок цінних паперів

Д. правильні відповіді а та в

7. За видами фінансових активів фінансовий ринок поділяють на

А. кредитний ринок

В. фондовий ринок

С. ринок фінансових послуг

Д. всі відповіді вірні

8. За умовами обігу фінансових інструментів фінансовий ринок поділяють на

А.ринок деривативів та ринок золота та інших дорогоцінних металів

В.кредитний ринок та фондовий ринок

С.первинний ринок та вторинний ринок

Д.ринок нерухомості та ринок цінних паперів

9. До основних суб'єктів операцій на фінансовому ринку належать

А.фірми, підприємства, корпорації, організації, фінансові інститути, держава, іноземні учасники

В.домашні господарства, фірми, підприємства, корпорації, організації, фінансові інститути, центральні та місцеві органи влади, іноземні учасники

С.домашні господарства, фірми, підприємства, корпорації, організації, держава, іноземні учасники

Д.підприємства, корпорації, організації, центральні та місцеві органи влади, іноземні учасники

10. До альтернативних моделей фінансового ринку належать

А. англо-американська та банкоцентрична

В. німецька та банкоцентрична

- С. англо-американська та азійська
- Д. центральноєвропейська та банкоцентрична

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.
2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.
3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>
2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>
5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Семінар – розгорнута бесіда

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Державне регулювання фінансового ринку України.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Регулювання фінансового ринку

А. активні дії, спрямовані на систему взаємовідносин, що складаються на фондовому ринку, з метою впорядкування і забезпечення захисту інтересів брокерів

В. цілеспрямований вплив на систему взаємовідносин, що складаються на фінансовому ринку, з метою впорядкування цих взаємовідносин і забезпечення захисту інтересів осіб, які беруть у них участь

С. вплив на систему взаємовідносин, що складаються на фінансовому ринку, з метою забезпечення захисту інтересів держави

Д. процес, що позначається на системі взаємовідносин, що складаються на інвестиційному ринку, з метою впорядкування цих взаємовідносин і забезпечення захисту інтересів інвесторів

2. Основною метою регулювання фінансового ринку є

- А. забезпечення гармонізації всіх видів інтересів учасників цього ринку
- В. забезпечення задоволення всіх видів інтересів держави
- С. досягнення задоволення всіх видів інтересів брокерів цього ринку
- Д. досягнення гармонізації всіх видів інтересів інвесторів

3. До базових принципів регулювання фінансового ринку належать

А. необхідність досягнення макроекономічної стабілізації та проведення глибоких структурних реформ як основної передумови розвитку фінансових ринків

В. лібералізація фінансового ринку та євроінтеграції

С. необхідність досягнення збалансованості економічних інтересів, через формування ринкового конкурентного середовища

Д. всі відповіді вірні

4. Внутрішнє регулювання фінансового ринку

А. здійснюється шляхом укладення міжнародних угод щодо інтеграції окремих національних фінансових ринків

В. здійснюється уповноваженими державними органами та охоплює всі напрями регулювання у межах національного фінансового ринку

С. здійснюється недержавними інститутами-регуляторами (саморегулюючими організаціями) за окремими напрямами та видами професійної діяльності на фінансовому ринку

Д. здійснюється міжнародними організаціями

5. Пряме регулювання фінансового ринку

А. система процесів встановлення норм поведінки для учасників фінансового ринку, забезпечення їх застосування, розв'язання суперечок, що виникають у зв'язку з їх застосуванням, а також притягнення до відповідальності учасників, що порушують ці норми

В. вплив на функціонування фінансового ринку через систему економічних важелів, застосування яких сприяє формуванню окремих умов зовнішнього середовища цього ринку і позначається на цінах, обсягах попиту та пропозиції окремих сегментів фінансового ринку, а також на ступені конкурентної боротьби між учасниками ринку

С. активні дії, спрямовані на систему взаємовідносин, що складаються на фондовому ринку, з метою впорядкування і забезпечення захисту інтересів брокерів

Д. процес, що позначається на системі взаємовідносин, що складаються на інвестиційному ринку, з метою впорядкування цих взаємовідносин і забезпечення захисту інтересів інвесторів

6. Непряме регулювання фінансового ринку

А. система процесів встановлення норм поведінки для учасників фінансового ринку, забезпечення їх застосування, розв'язання суперечок, що виникають у

зв'язку з їх застосуванням, а також притягнення до відповідальності учасників, що порушують ці норми

В. вплив на функціонування фінансового ринку через систему економічних важелів, застосування яких сприяє формуванню окремих умов зовнішнього середовища цього ринку і позначається на цінах, обсягах попиту та пропозиції окремих сегментів фінансового ринку, а також на ступені конкурентної боротьби між учасниками ринку

С. активні дії, спрямовані на систему взаємовідносин, що складаються на фондовому ринку, з метою впорядкування і забезпечення захисту інтересів брокерів

Д. процес, що позначається на системі взаємовідносин, що складаються на інвестиційному ринку, з метою впорядкування цих взаємовідносин і забезпечення захисту інтересів інвесторів

7. Саморегулююча організація (СРО)

А. недержавний інститут-регулятор фінансового ринку, що створюється як примусове неприбуткове об'єднання будь-яких учасників ринку, яке має на меті захист інтересів своїх членів

В. державний інститут-регулятор фінансового ринку, що створюється як примусове прибуткове об'єднання професійних учасників ринку, яке має на меті захист інтересів своїх членів

С. державний інститут-регулятор фінансового ринку, що створюється як добровільне прибуткове об'єднання професійних учасників ринку, яке має на меті захист інтересів своїх членів

Д. недержавний інститут-регулятор фінансового ринку, що створюється як добровільне неприбуткове об'єднання професійних учасників ринку, яке має на меті захист інтересів своїх членів

8. Основні завдання СРО

А. розробка та впровадження правил, стандартів і вимог щодо здійснення операцій на фінансовому ринку, які є обов'язковими для всіх її членів

В. контроль за діяльністю своїх членів та інших учасників ринку в межах своєї компетенції

С. забезпечення представництва своїх учасників і захист їх професійних інтересів

Д. всі відповіді вірні

9. Механізм державного регулювання фінансового ринку України побудований на основі

А. завдань (модель «двох вершин»)

В. секторної моделі, тобто система регулювання є трирівневою

С. моделі єдиного нагляду

Д. секторної моделі (дворівнева система)

10. Діяльність інших фінансових посередників і фінансових компаній в Україні (страхових компаній, кредитних спілок, недержавних пенсійних фондів тощо) регулюється

А. Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР)

- В. Національним банком України
- С. Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
- Д. Національною комісією з депозитарної системи України

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.С., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.
2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.
3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>
2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>
5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Тема 3. Інфраструктура фінансового ринку

Семінар з виконанням практичних задач

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей, перевірка виконання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Класифікація фінансових посередників.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Інфраструктура фінансового ринку

А. сукупність елементів, що забезпечують функціонування та взаємозв'язок об'єктів і суб'єктів певної, відносно самостійної, автономної системи і оптимізують їх взаємодію

В. сукупність інститутів та організацій, науково-методичних і кадрових елементів, які створюються для обслуговування фінансового ринку, що забезпечують безперервну, прозору й надійну основу функціонування фінансового ринку в його динамічному розвитку, переміщення й розподіл потоків капіталів між секторами, суб'єктами й об'єктами ринку

С. сукупність ринку споживчих товарів, ринку споживчого кредиту, ринку інвестиційних товарів і ринку фінансових ресурсів

Д. економічна категорія, що являє собою збалансованість попиту та пропозиції на фінансові ресурси

2. Головна мета інфраструктури фінансового ринку

А. забезпечення переливу капіталу від надлишку у більш необхідні сегменти, його накопичення, мобілізація, за допомогою чого і досягається економічне зростання суб'єктів

В. перелив капіталу у менш необхідні сегменти, за допомогою чого і досягається економічне зростання суб'єктів

С. забезпечення переливу капіталу до зацікавлених суб'єктів ринку, його розподіл та привласнення, за допомогою чого і досягається економічне зростання суб'єктів

Д. перелив капіталу до державних установ, які забезпечують економічне зростання

3. До інституційного елементу інфраструктури фінансового ринку належать

А. рейтингові агентства

В. засоби масової інформації

С. державна законодавча база

Д. біржі

4. До інформаційного елементу інфраструктури фінансового ринку належать

А. рейтингові агентства

В. комерційні банки

С. біржі

Д. фінансово-кредитні установи

5. Згідно з Господарським кодексом України, фінансове посередництво

А. діяльність, спрямована на допомогу фізичним та юридичним особам, що мають заощадження, перетворити їх на капітал і вкласти в діяльність різних суб'єктів господарювання, диверсифікуючи при цьому рівень ризику

В. діяльність фінансових посередників, що створюють нові вимоги та зобов'язання, що є товаром на фінансовому ринку

С. діяльність, пов'язана з отриманням і перерозподілом фінансових коштів, крім випадків, передбачених законодавством

Д. діяльність фінансових установ, до яких належать суб'єкти банківської системи, небанківські фінансові та кредитні інститути, контрактні фінансові інститути

6. Фінансовий інструмент

А. фінансові права й зобов'язання, зосереджені в одного власника передусім у документарній формі

В. фінансові права й зобов'язання, які перебувають в обігу на ринку передусім в електронній формі

С. фінансові права й зобов'язання, зосереджені в одного власника передусім у електронній формі

Д. фінансові права й зобов'язання, які перебувають в обігу на ринку передусім у документарній формі

7. Фінансове посередництво

А. непрофесійна діяльність небанківських фінансових установ, що продають фінансові зобов'язання (вимоги до себе) їх як активи за гроші, щодо задоволення економічних потреб брокерів шляхом надання їм відповідних фінансових послуг

В. професійна діяльність банківських і небанківських фінансових установ, що випускають фінансові зобов'язання (вимоги до себе) і продають їх як активи за гроші, щодо задоволення економічних потреб клієнтів шляхом надання їм відповідних фінансових послуг

С. непрофесійна діяльність небанківських фінансових установ, що випускають фінансові зобов'язання і скуповують їх як активи за гроші

Д. професійна діяльність банківських фінансових установ, що випускають фінансові зобов'язання і скуповують їх як активи за гроші, щодо задоволення власних економічних потреб шляхом надання відповідних фінансових послуг

8. За характером проведення фінансових операцій фінансових посередників класифікують

А. класичні комерційні банки; ощадні установи; кредитні спілки

В. страхові компанії зі страхування життя; страхові компанії, що забезпечують інші види страхування; недержавні пенсійні фонди

С. посередники ринку позичкових капіталів

Д. правильні відповіді а та б

9. Кооперативні банки

А. спеціальні кредитно-фінансові інститути, що утворюються товаровиробниками на приватних засадах для задоволення взаємних потреб у кредитах та інших банківських послугах

В. організують у формі публічних (ПАТ) і приватних акціонерних товариств (ПрАТ), а також товариств з обмеженою відповідальністю

С. фінансові установи, що діють на вузьких секторах грошового ринку і займаються вузьким колом банківських операцій, де потрібні особливі технічні прийоми та спеціальні знання

Д. фінансові інститути, які залучають кошти інвесторів у вигляді депозитів та надають позики під заставу нерухомості

10. Ощадні банки

А. спеціальні кредитно-фінансові інститути, що утворюються товаровиробниками на приватних засадах для задоволення взаємних потреб у кредитах та інших банківських послугах

В. організують у формі публічних (ПАТ) і приватних акціонерних товариств (ПрАТ), а також товариств з обмеженою відповідальністю

С. фінансові установи, що діють на вузьких секторах грошового ринку і займаються вузьким колом банківських операцій, де потрібні особливі технічні прийоми та спеціальні знання

Д. фінансові інститути, які залучають кошти інвесторів у вигляді депозитів та надають позики під заставу нерухомості

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.

2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.

3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>

2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>

3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>

4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>

5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Тема 4. Ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку

Семинар – дискусія

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Завдання ціноутворення на фінансовому ринку

- A. відображення реального співвідношення попиту і пропозиції
- B. реалізація конкретних цілей ціноутворення
- C. врахування різноманітних факторів, що впливають на формування ціни
- D. всі відповіді вірні

2. Номінальна ціна

- A. ціна продажу цінних паперів при їх первинному розміщенні
- B. зазначена на бланку цінного папера
- C. визначається на підставі фінансової звітності підприємства
- D. відображає співвідношення попиту і пропозиції

3. Балансова ціна

- A. визначається на підставі фінансової звітності підприємства
- B. відображає співвідношення попиту і пропозиції
- C. цінні папери обліковуються на балансі підприємства
- D. ціна продажу цінних паперів при їх первинному розміщенні

4. Емісійна ціна

- A. визначається на підставі фінансової звітності підприємства
- B. відображає співвідношення попиту і пропозиції
- C. цінні папери обліковуються на балансі підприємства
- D. ціна продажу цінних паперів при їх первинному розміщенні

5. Аналітичний метод ціноутворення передбачає

A. використання аргументованих висновків експертів (визнаних спеціалістів) про рівень реальної вартості того чи іншого фінансового інструмента або ціну певної фондової операції

B. статистичний аналіз з використанням середніх величин, індексів, дисперсії, варіації та ін.

C. що рівень ціни визначається в результаті детального аналізу кон'юнктури ринку, виконання діагностичного факторного аналізу, моніторингу

D. застосування імітаційних моделей з використанням комп'ютерної техніки базується на побудові певних схем

6. Нормативно-параметричний метод ціноутворення передбачає

А. використання аргументованих висновків експертів (визнаних спеціалістів) про рівень реальної вартості того чи іншого фінансового інструмента або ціну певної фондової операції

В. що кожна інвестиційна характеристика цінного папера або фондової операції має певний діапазон нормативних значень; обрана одиниця оцінюється тією чи іншою кількістю балів, які підсумовуються, і отримана сума балів множиться на завчасно прийняту вартісну оцінку одного бала

С. що рівень ціни визначається в результаті детального аналізу кон'юнктури ринку, виконання діагностичного факторного аналізу, моніторингу

Д. застосування імітаційних моделей з використанням комп'ютерної техніки базується на побудові певних схем

7. Майбутня вартість грошей

А. рівномірні грошові потоки, що регулярно надходять (платежі за закладними, преміальні внески по страхуванню, купонні або процентні виплати по облігаціям, орендні платежі тощо)

В. сума майбутніх грошових надходжень, зведених з урахуванням певної процентної ставки (так званої «дисконтної ставки, коефіцієнта дисконту»), до теперішнього (поточного) періоду

С. сума, що виплачується одноразово

Д. сума, в яку перетворюється через певний період часу з урахуванням певної ставки процента інвестовані сьогодні (у теперішній час) кошти

8. Поточна вартість грошей

А. рівномірні грошові потоки, що регулярно надходять (платежі за закладними, преміальні внески по страхуванню, купонні або процентні виплати по облігаціям, орендні платежі тощо)

В. сума майбутніх грошових надходжень, зведених з урахуванням певної процентної ставки (так званої «дисконтної ставки, коефіцієнта дисконту»), до теперішнього (поточного) періоду

С. сума, що виплачується одноразово

Д. сума, в яку перетворюється через певний період часу з урахуванням певної ставки процента інвестовані сьогодні (у теперішній час) кошти

9. Ризик у ділових операціях

А. економічна категорія, що відображає ступінь успіху (невдачі) фірми в досягненні своїх цілей з урахуванням впливу різних факторів, як прямої так і непрямої дії

В. економічна категорія, що відображає ступінь успіху фірми в досягненні своїх цілей з урахуванням впливу факторів прямої дії

С. економічна категорія, що відображає ступінь невдачі фірми в досягненні своїх цілей з урахуванням впливу факторів непрямої дії

Д. економічна категорія, що відображає ступінь успіху або невдачі фірми в досягненні своїх цілей з урахуванням впливу факторів виключно прямої дії

10. До категорії систематичних ризиків належать

А. ризик зміни процентної ставки

- В. ризик інфляції
- С. ризик зростання загально ринкових цін
- Д. правильні відповіді а та б

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярєва Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.
2. Суторміна В.М., Дегтярєва Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.
3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>
2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>
5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА СЕГМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 5. Грошово-кредитний ринок

Семінар з виконанням практичних задач

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей, перевірка виконання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Стан кредитного ринку України.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Грошовий ринок

А. частина ринку позикових капіталів, де здійснюються переважно короткострокові (від одного дня до одного року) депозитно-позикові операції, що обслуговують головним чином рух оборотного капіталу фірм, короткострокових ресурсів банків, установ, держави і приватних осіб

В. ринок, де короткострокові грошові ресурси перерозподіляються між кредитними інститутами шляхом купівлі-продажу векселів і цінних паперів з термінами погашення, як правило, до одного року

С. частина фінансового ринку, де тимчасово вільні грошові ресурси кредитних установ залучаються і розміщуються банками між собою переважно у формі міжбанківських депозитів на короткі терміни

Д. загальне позначення тих ринків, де існують пропозиція і попит на різні платіжні засоби

2. Інструменти грошового ринку

- А. векселі
- В. банківські акцепти
- С. брокерські й дилерські фірми
- Д. правильні відповіді а та в

3. Облігаційний відсоток

- А. норма доходу за операціями банків
- В. норма доходу, встановлена за цінними паперами
- С. норма доходу, яку виплачують банки своїм клієнтам за їхніми депозитами
- Д. норма доходу, яку стягує банк із позичальників за користування позиченими коштами

4. Попит на гроші (МД) формується з таких складових

А. попит на гроші як засоби обігу (діловий, операційний або попит на гроші для здійснення угод)

В. попит на гроші як засоби збереження вартості (попит на гроші як активи, попит на запасну вартість, або спекулятивний попит)

С. попит на гроші як засоби споживання (попит на гроші для здійснення угод, попит на додану вартість, попит на гроші як пасиви)

Д. правильні відповіді а та в

5. Обліковий ринок

А. частина ринку позикових капіталів, де здійснюються переважно короткострокові (від одного дня до одного року) депозитно-позикові операції, що обслуговують головним чином рух оборотного капіталу фірм, короткострокових ресурсів банків, установ, держави і приватних осіб

В. частина грошового ринку, де короткострокові грошові ресурси перерозподіляються між кредитними інститутами шляхом купівлі-продажу векселів і цінних паперів з термінами погашення, як правило, до одного року

С. частина фінансового ринку, де тимчасово вільні грошові ресурси кредитних установ залучаються і розміщуються банками між собою переважно у формі міжбанківських депозитів на короткі терміни

Д. загальне позначення тих ринків, де існують пропозиція і попит на різні платіжні засоби

6. Інституційна структура облікового ринку включає

- А. комерційні банки
- В. центральний банк
- С. спеціальні кредитні інститути,

D. всі відповіді вірні

7. Онкольний кредит

A. банківська операція з вирахування (дисконту) векселів і скасування позик до запитання

B. короткостроковий кредит, який погашається протягом 10 днів

C. короткостроковий кредит, який погашається на першу вимогу

D. банківська операція з урахування (дисконту) векселів і видачі позик до запитання під забезпечення векселів

8. Кредитний ринок

A. частина ринку позикових капіталів, де здійснюються переважно короткострокові (від одного дня до одного року) депозитно-позикові операції, що обслуговують головним чином рух оборотного капіталу фірм, короткострокових ресурсів банків, установ, держави і приватних осіб

B. ринок, де короткострокові грошові ресурси перерозподіляються між кредитними інститутами шляхом купівлі-продажу векселів і цінних паперів з термінами погашення, як правило, до одного року

C. частина фінансового ринку, де тимчасово вільні грошові ресурси кредитних установ залучаються і розміщуються банками між собою переважно у формі міжбанківських депозитів на короткі терміни

D. загальне позначення тих ринків, де існують пропозиція і попит на різні платіжні засоби

9. Кредитна система

A. більш широке поняття, ніж банківська система, що включає лише сукупність банків, що діють в країні

B. вужче поняття, ніж банківська система, що включає лише сукупність небанківських установ, що діють в країні

C. більш широке поняття, ніж небанківська система, що включає лише сукупність банків, що діють в країні та поза її межами

D. більш широке поняття, ніж небанківська система, що включає лише міжбанківський ринок

10. Кредитний ринок являє собою сукупність таких установ

A. інвестиційні фонди

B. факторингові компанії

C. фондова біржа

D. правильні відповіді а та b

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.

2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.

3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>
2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>
5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Тема 6. Валютний ринок

Семінар з виконанням практичних задач

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей, перевірка виконання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Особливості валютного ринку України.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Валютний ринок

А. ринок, де короткострокові грошові ресурси перерозподіляються між кредитними інститутами шляхом купівлі-продажу векселів і цінних паперів з термінами погашення, як правило, до одного року

В. система сталих і водночас різноманітних економічних та організаційних відносин між учасниками міжнародних розрахунків з приводу валютних операцій, зовнішньої торгівлі, надання фінансових послуг, здійснення інвестицій та інших видів діяльності, які вимагають обміну і використання різних іноземних валют

С. частина фінансового ринку, де тимчасово вільні грошові ресурси кредитних установ залучаються і розміщуються банками між собою переважно у формі міжбанківських депозитів на короткі терміни

Д. загальне позначення тих ринків, де існують пропозиція і попит на різні платіжні засоби

2. До курсоутворюючих чинників кон'юнктури валютного ринку належать

- А. штучне і надмірне цінове регулювання
- В. безконтрольна емісія та інфляція
- С. квотування та ліцензування
- Д. внутрішня і зовнішня пропозиція грошей

3. До регулюючих чинників кон'юнктури валютного ринку належать

- А. штучне і надмірне цінове регулювання

- В. безконтрольна емісія та інфляція
- С. квотування та ліцензування
- Д. внутрішня і зовнішня пропозиція грошей

4. Маркет-мейкери на валютному ринку

А. найбільші банки та фінансові компанії, які здійснюють значні обсяги валютних операцій і завдяки своєму панівному становищу на ринку формують стратегію динаміки валютних курсів, відсоткових ставок тощо

В. дрібні банки та фінансові компанії, які є користувачами валютного ринку та виконують значно менші обсяги валютних операцій, а їх діяльність не спричиняє суттєвого впливу на валютну політику та динаміку валютних курсів

С. банки, які здійснюють зовнішню торгівлю або капіталовкладення за кордоном

Д. банки, які здійснюють операції неторговельного характеру щодо купівлі-продажу готівкової іноземної валюти, у сфері туризму, переказу валют

5. Найбільшими міжнародними валютними ринками, представленими сукупністю банків, бірж і фінансових компаній, є

- А. ринок Лондона
- В. ринок Токіо
- С. ринок Відня
- Д. правильні відповіді а та б

6. Криптовалюта (cryptocurrency)

А. вид валюти, випуск та облік якої засновані на симетричному шифруванні і застосуванні різних брокерських методів захисту

В. вид цифрової валюти, емісія та облік якої засновані на асиметричному шифруванні і застосуванні різних криптографічних методів захисту

С. вид валюти, емісія та облік якої засновані на асиметричному шифруванні і застосуванні різних математичних методів

Д. вид інформаційної валюти, емісія та облік якої засновані на симетричному шифруванні і застосуванні різних державних методів управління

7. Долар США завжди є валютою котирування для валют

А. англійський фунт стерлінгів (GBP), євро (EUR), австралійський (AUD) і новозеландський долари (NZD)

В. англійський фунт стерлінгів (GBP), євро (EUR), канадський долар (CAD)

С. євро (EUR), канадський долар (CAD), японська єна (JPY)

Д. англійський фунт стерлінгів (GBP), євро (EUR), канадський долар (CAD) та російський рубль (RUB)

8. Валютний арбітраж

А. валютна операція за договором, умови якого передбачають купівлю (продаж, обмін) іноземної валюти зі зворотним їй продажем (купівлею, обміном) на певну дату в майбутньому з фіксацією умов цих операцій (курсів, обсягів, дат валютування тощо) під час укладення договору

В. угода, за якої платежі проводяться у встановлений термін (від одного тижня до п'яти років) за курсом, зафіксованим на час укладення угоди за контрактом, тобто це угоди, в яких сторони домовляються про поставку певної суми валюти

через конкретний період часу після укладання угоди за курсом, зафіксованим в угоді

С. найпоширеніший вид операцій, що становить до 90 % обсягу валютних угод

Д. операція з купівлі-продажу валюти з наступною оберненою угодою, з метою отримання прибутку від різниці валютних курсів

9. Ринок FOREX

А. обслуговує стандартизовані, з чіткими обмеженнями угоди, що укладаються у спеціально відведеному місці – біржі

В. ринок валют без чітких правил і обмежень

С. міжнародний валютний ринок, глобальна система електронної торгівлі валютами

Д. забезпечує рух валютних потоків у окремій країні та обслуговує зв'язки з міжнародними валютними центрами

10. Основні валюти на ринку FOREX

А. долар США (USD), євро (EUR), японська єна (JPY), швейцарський франк (CHF) і англійський фунт стерлінгів (GBP)

В. долар США (USD), євро (EUR), японська єна (JPY), канадський долар (CAD) і англійський фунт стерлінгів (GBP)

С. долар США (USD), євро (EUR), російський рубль (RUB), канадський долар (CAD) і англійський фунт стерлінгів (GBP)

Д. долар США (USD), євро (EUR), новозеландський долар (NZD), канадський долар (CAD) і англійський фунт стерлінгів (GBP)

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.

2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.

3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>

2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>

3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>

4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>

5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Тема 7. Ринок капіталів

Семінар з виконанням практичних задач

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей, перевірка виконання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Тенденції розвитку світового ринку капіталів.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Ринок капіталів

А. частина фінансового ринку, де тимчасово вільні грошові ресурси кредитних установ залучаються і розміщуються банками між собою переважно у формі міжбанківських депозитів на короткі терміни

В. складається із ринку середньо- і довгострокових кредитів та ринку цінних паперів, термін обертання яких перевищує 1 рік

С. система сталих і водночас різноманітних економічних та організаційних відносин між учасниками міжнародних розрахунків з приводу валютних операцій, зовнішньої торгівлі, надання фінансових послуг, здійснення інвестицій та інших видів діяльності

Д. ринок, де короткострокові грошові ресурси перерозподіляються між кредитними інститутами шляхом купівлі-продажу векселів і цінних паперів з термінами погашення, як правило, до 1 року

2. Найбільш розвинений ринком капіталів є

- А. ринок Китаю
- В. ринок Великої Британії
- С. ринок США
- Д. ринок Японії

3. Основні категорії позичальників (емітентів) і кредиторів (інвесторів) на внутрішньому ринку капіталів

- А. державні інститути та фінансово-кредитні установи
- В. нефінансові корпорації
- С. населення і нерезиденти
- Д. всі відповіді вірні

4. 3 точки зору джерел залучення коштів ринок капіталів включає

- А. боргові ринки та ринки акціонерного капіталу
- В. ринки депозитів та акціонерного капіталу
- С. ринки кредиту та ринки фінансового капіталу
- Д. фінансові та інвестиційні ринки

5. Емітенти як інституційні учасники ринку капіталів

А. суб'єкти ринку капіталів, які надають кредити або купують цінні папери від свого імені і за свої кошти, з метою одержання доходу чи збільшення вартості цінних паперів

В. фінансові організації, що надають посередницькі послуги (інформаційні, консалтингові, аудиторські, експертні, брокерські, дилерські та послуги андеррайтингу, торговці цінними паперами, інвестиційні фонди і компанії, довірчі товариства, депозитарії, реєстратори, фондові біржі тощо) і зводять між собою позичальників (емітентів) та кредиторів (інвесторів)

С. суб'єкти ринку капіталів, яким дозволено залучати кредити або випускати в обіг емісійні цінні папери (акції та облигації), з метою залучення засобів для розвитку бізнесу чи фінансування свого бюджету

Д. суб'єкти ринку капіталів, а саме особи і юридичні особи, що вкладають кошти на депозити або в цінні папери чи похідні фінансові інструменти

6. Об'єкт купівлі-продажу на ринку капіталу

А. середньо- та довгострокові фінансові ресурси

В. гроші

С. середньо- та довгострокові матеріальні ресурси

Д. матеріали та обладнання

7. До боргових інструментів ринку капіталу належать

А. середньо- і довгострокові державні, муніципальні, корпоративні облигації, єврооблігації

В. середньо- і довгострокові кредити

С. акції

Д. правильні відповіді а та в

8. Найбільш узагальнений показник масштабів глобалізації ринку капіталів

А. інституціоналізація ринку акцій

В. капіталізація ринку акцій

С. глобалізація ринку акцій

Д. інтернаціоналізація ринку акцій

9. Найактивніше переливання фінансових ресурсів здійснюється

А. у країнах з перехідною економікою

В. у ТНК

С. у світових фінансових центрах

Д. у країнах, що розвиваються

10. Для фінансових активів, що обертаються на ринку капіталів характерно

А. вони, як правило, менш ліквідні, для них характерний найбільший рівень фінансового ризику і, відповідно, більш високий рівень дохідності

В. вони, як правило, більш ліквідні, для них характерний найменший рівень фінансового ризику і, відповідно, більш високий рівень дохідності

С. вони, як правило, менш ліквідні, для них характерний найбільший рівень фінансового ризику і, відповідно, нижчий рівень дохідності

Д. вони, як правило, більш ліквідні, для них характерний стабільний рівень фінансового ризику і, відповідно, стабільно низький рівень дохідності

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.
2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.
3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>
2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>
5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Тема 8. Фондовий ринок

Семинар з виконанням практичних задач

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей, перевірка виконання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Операції та професійна діяльність на фондовому ринку.
2. Стан розвитку фондового ринку України.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Відповідно до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» фондовий ринок

А. сукупність учасників фондового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і похідних (деривативів)

В. сукупність учасників грошового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку грошей

С. сукупність учасників валютного ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку валют

Д. сукупність учасників ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку фінансових ресурсів

2. За умовами емісії та механізмом обігу цінних паперів фондовий ринок поділяють

- A. на первинний та вторинний ринки
- B. на регіональний та національні ринки
- C. на міжнародний та національні ринки
- D. на біржовий та позабіржовий ринки

3. На міжнародному фондовому ринку здійснюються такі операції

A. перебувають в обігу цінні папери, емітовані виключно резидентами даної країни відповідно до її законодавства

B. обертаються цінні папери, емітовані поза юрисдикцією будь-якої однієї країни, які пропонуються для продажу інвесторам різних країн

C. перебувають в обігу цінні папери, емітовані резидентами або нерезидентами відповідно до законодавства країни

D. обертаються цінні папери, емітовані поза юрисдикцією різних країн, які пропонуються для продажу інвесторам однієї країни

4. Залежно від того, нові цінні папери пропонуються для продажу чи емітовані раніше розрізняють

- A. первинний та вторинний ринки
- B. регіональний та національні ринки
- C. міжнародний та національні ринки
- D. біржовий та позабіржовий ринки

5. IPO (initial public offering)

A. початкове розміщення цінних паперів серед інвесторів і початкове вкладення капіталу в різні галузі економіки

B. первинне публічне розміщення акцій підприємства на фондовій біржі з відповідним їх внесенням до котирувальних списків (лістингом)

C. ринок, де обертаються емітовані раніше цінні папери

D. процес придбання іноземних цінних паперів пов'язаний із вивезенням капіталу та здійсненням інвестицій за межі окремої країни

6. Організатором торгівлі на позабіржовому ринку виступають

- A. ТНК
- B. фондові біржі
- C. торговельно-інформаційні системи
- D. держава

7. Капіталізація прибутку

A. процес розміщення акції на фондовій біржі чи в цілому на ринку цінних паперів

B. процес встановлення ціни акції залежно від реально принесеного нею прибутку, здійснюється на фондовій біржі чи в цілому на ринку цінних паперів

C. процес отримання прибутку від акції

D. процес отримання дивідендів

8. В залежності від позиції учасника виділяють такі групи операцій на фондовому ринку

- A. емісійні, інвестиційні, базові

- В. позичальницькі, інвестиційні, базові
- С. емісійні, інвестиційні, господарські
- Д. емісійні, інвестиційні, клієнтські

9. Трестові операції

- А. передача прав власності на цінні папери за кошти
- В. закріплення та зміна прав власності на цінні папери
- С. довірче управління переданими у власність цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі
- Д. забезпечення збереженості й цілісності цінних паперів

10. Згідно із законодавством України на ринку цінних паперів виділяють такі види професійної діяльності, кожен з яких підлягає обов'язковому ліцензуванню

- А. обслуговування випуску та торгівлі цінними паперами, управління цінними паперами
- В. розрахунково-клірингові послуги та депозитарна діяльність
- С. ведення реєстру власників іменних цінних паперів та організація торгівлі на ринку цінних паперів
- Д. всі відповіді вірні

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.
2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.
3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>
2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>
5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Тема 9. Фондова біржа, біржові операції та особливості позабіржової торгівлі Семінар з виконанням практичних задач

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей, перевірка виконання практичних завдань.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Фондова біржа ПФТС.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Фондова біржа

А. офіційно організований, регулярно діючий фондовий ринок (вторинний ринок цінних паперів)

В. офіційно організований, регулярно діючий фондовий ринок (первинний ринок цінних паперів)

С. складається із ринку середньо- і довгострокових кредитів та ринку цінних паперів, термін обертання яких перевищує 1 рік

Д. складається із ринку цінних паперів, термін обертання яких перевищує 1 місяць

2. Фондова біржа утворюється не менше ніж

А. десятьма засновниками

В. тридцятьма засновниками

С. двадцятьма засновниками

Д. двома засновниками

3. Центральна фігура на фондовій біржі

А. брокер-комісіонер

В. спеціаліст

С. біржовий брокер

Д. біржовий трейдер

4. Правила фондової біржі складаються з порядку

А. організації та проведення біржових торгів

В. лістингу та делістингу цінних паперів

С. збереження інформації про діяльність фондової біржі та її приховування

Д. правильні відповіді а та в

5. Допуск цінних паперів та інших фінансових інструментів до торгівлі на фондовій біржі здійснюється

А. шляхом їх нотаріального завірення

В. шляхом їх внесення до біржового списку

С. шляхом їх продажу брокерам

Д. шляхом їх журналу біржових торгів

6. Припинення торгівлі цінним папером або іншим фінансовим інструментом здійснюється фондовою біржею не пізніше

А. десяти торговельних днів з дня виявлення підстав

В. п'яти торговельних днів з дня виявлення підстав

С. двох торговельних днів з дня виявлення підстав

Д. трьох торговельних днів з дня виявлення підстав

7. Позабіржову фондову торговельну систему (ПФТС) засновано у

- A. 1996 році
- B. 1995 році
- C. 2005 році
- D. 1986 році

8. ПФТС виконує такі завдання

- A. торгівля акціями в режимі реального часу (виставляти котирування, отримувати оперативну інформацію про стан ринку, укласти угоди)
- B. здійснення обміну повідомленнями на дисплеях
- C. надання режиму перегляду стану фондового ринку зацікавленим сторонам
- D. всі відповіді вірні

9. Офіційний показник Фондової біржі ПФТС

- A. коефіцієнт ПФТС
- B. індекс ПФТС
- C. ціна ПФТС
- D. графік ПФТС

10. «Ринок котирувань» ПФТС побудовано за принципом

- A. Order-Driven Market
- B. Internet-Driven Market
- C. Quote-Driven Market
- D. Swip-Driven Market

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.
2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.
3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>
2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>
5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Тема 10. Світовий фінансовий ринок

Семинар – розгорнута бесіда

Методи контролю: тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Міжнародні фінансові організації.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. У рамках світового фінансового ринку виділяють

А. національний фінансовий ринок, регіональний фінансовий ринок та міжнародний фінансовий ринок

В. національний фінансовий ринок, міжнародний фінансовий ринок та офшорний фінансовий ринок

С. національний фінансовий ринок, міжнародний фінансовий ринок та біржовий фінансовий ринок

Д. національний фінансовий ринок, міжнародний фінансовий ринок та фінансовий ринок ТНК

2. Міжнародний фінансовий ринок включає такі види відносин

А. відносини між національними і іноземними учасниками (резидентами і нерезидентами) в одній або різних країнах з приводу вивезення національного або ввезення іноземною капіталу

В. відносини між резидентами різних країн

С. відносини між нерезидентами різних країн

Д. правильні відповіді а та в

3. Євроринок

А. торгівля фінансовими продуктами за межами національного фінансового ринку

В. торгівля фінансовими продуктами в межах національного фінансового ринку

С. система економічних і правових відносин, пов'язаних з акумуляцією тимчасово вільних фінансових ресурсів та їх перерозподілом між окремими країнами

Д. система економічних і правових відносин, пов'язаних з акумуляцією тимчасово вільних фінансових ресурсів та їх перерозподілом в межах певної країни

4. Прямі учасники світового фінансового ринку

А. укладають угоди виключно з метою заробити на сприятливій динаміці курсів

В. учасники світового фінансового ринку, які використовують інструменти ринку деривативів для страхування курсового (цінового) ризику, ризику трансферту

С. біржові члени відповідних ринків похідних фінансових інструментів, які укладають угоди за свій рахунок і / або за рахунок і за дорученням клієнтів, які не є членами біржі

Д. учасники, які не є біржовими членами і відповідно повинні звертатися до послуг прямих учасників ринку

5. Офшорний банківський (фінансовий) центр

А. фінансовий центр, де можна проводити операції, що не підпадають під національне регулювання і не вважаються складовою економіки

В. фінансовий центр, де можна проводити операції, що підпадають виключно під національне регулювання

С. фінансовий центр, де можна проводити операції, що не підпадають під національне регулювання, але вважаються складовою економіки

Д. фінансовий центр, де можна проводити операції, що підпадають під національне регулювання, але не вважаються складовою економіки

6. Провідні міжнародні валютно-фінансові установи

А. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) та Світовий банк

В. Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк

С. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) та Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)

Д. Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР)

7. Специфічна функція Міжнародного валютного фонду (МВФ)

А. емісія грошей для поповнення міжнародних валютних резервів

В. емісія цінних паперів для поповнення міжнародних валютних резервів

С. випуск СПЗ для поповнення міжнародних валютних резервів

Д. випуск облігацій для поповнення міжнародних валютних резервів

8. Група Світового банку об'єднує

А. Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародну асоціацію розвитку, Міжнародну фінансову корпорацію, Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій, Міжнародний центр урегулювання інвестиційних спорів

В. Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародну асоціацію розвитку, Міжнародну фінансову корпорацію

С. Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародну асоціацію розвитку, Міжнародну фінансову корпорацію, Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій

Д. Міжнародну фінансову корпорацію, Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій, Міжнародний центр урегулювання інвестиційних спорів

9. Кредитування Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) здійснюється у формах

А. індивідуальні позики та державні кредити

В. системні позики та інвестиційні кредити

С. системні позики та валютні кредити

Д. індивідуальні позики та інвестиційні кредити

10. Ціль Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ)

А. заохочення іноземного прямого інвестування у країни-члени ЄС для прискорення їх економічного зростання

В. заохочення іноземного прямого інвестування у країни-члени, що є найменш розвиненими країнами, для прискорення їх економічного зростання

С. заохочення іноземного прямого інвестування у країни-члени з перехідною економікою для прискорення їх економічного зростання

Д. заохочення іноземного прямого інвестування у країни-члени, що розвиваються, для прискорення їх економічного зростання

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гапонюк М.А., Буряченко А.Є., Дегтярьова Н.В. Фінансовий ринок: підручник. – К.: КНЕУ, 2014 – 419 с.

2. Суторміна В.М., Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008.

3. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.О. Шеремет, І.В. Демяненко, К.В. Багацька [та ін.] за заг. ред. .А. Говорушко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 612 с.

Інформаційні ресурси

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua>

2. Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/>

3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>

4. Всеукраїнський депозитарій цінних паперів. URL: <http://www.ausd.com.ua>

5. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>

Навчальне видання

Іванова Наталя Сергіївна
Коверза Вікторія Семенівна
Неізнана Олена Володимирівна
Шендригоренко Марина Трохимівна
Шевченко Любов Ярославівна
Янковський Валерій Андрійович

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни

Формат 60x84/8. Ум. др. арк. 2,3

Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкту видавничої
Справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.